

Vztahy mezi inkarnacemi

Významné osobnosti pocházející z početných rodin

Velký počet potomků může vést k sociálnímu zatížení, které můžeme na sebe vzít pouze v případě, že víme, proč to děláme. Ale právě dříve se rodilo mnoho dětí, i když mnoho z nich opět v dětském věku zemřelo. Mnozí lidé, kteří se později stali slavnými, pocházeli z početné rodiny a narodili se buď jako poslední, nebo jedno z posledních dětí. Např.:

- Benjamin Franklin, severoamerický státník, vynálezce a spisovatel, nar. r. 1706 jako 15. dítě;
- Franz Schubert, oblíbený skladatel, nar. r. 1797 jako 13. ze 14 dětí;
- Jean Lamarck, zakladatel lamarkismu, nar. r. 1744 jako 11. dítě;
- Joseph Fraunhofer, objevitel a vynálezce v optice, narozený r. 1787 jako 10. dítě;
- Johann Sebastian Bach, nar. 1685 jako 8. dítě z 12 dětí.

Jiní slavní lidé by „v systému dvou dětí“ vůbec nepřišli na svět:

Svobodný pán von Stein	jako 5. dítě
Werner von Siemens	jako 4. dítě ze 14 dětí
Charles Darwin	jako 4. dítě z 11 dětí
Immanuel Kant	jako 4. dítě z 9 dětí
Otto von Bismarck	jako 4. dítě ze 6 dětí
Michael Faraday	jako 3. dítě ze 4 dětí.

Právě u Michaela Faradaye, velkého fyzika 19. Jednoho z nejvýznamnějších osobností tohoto století, přistupuje ještě další aspekt, o němž známý dětský lékař Wilhelm zur Linden ve své knize „Zdravé dítě“ píše: „Jak často v lidské historii vzchází vůdčí génius z klína nenápadné rodiny!“ Michael Faraday se narodil v r. 1791 jako syn chudého dělníka ve vesnické kovárně. Michael sám byl zprvu jen vyučeným vazačem knih.

Několik jiných příkladů:

- Joseph Fraunhofer, syn skláře
- Benjamin Franklin, syn vaříče mýdla
- Isaac Newton (nar. 1643), syn rolníka
- Ernst Abbe (nar. 1840), syn dělníka v přádelně. Jako profesor fyziky spolupracoval s Carlem Zeissem a F. O. Schottem a byl zakladatelem Carl-Zeiss-Stiftung.
- Georg Stevenson (nar. 1781), syn dělníka s uhlím, stal se vynálezcem lokomotivy
- Rudolf Steiner (nar. 1861), syn přednosta malé železniční stanice (provoz jednoho muže).

Vidíme, že v nevýznamných osobnostech rodičů z prostého lidu se mohou skrývat předpoklady pro inkarnaci individualit, které z vlastní síly, bez pomoci zvenčí dozrají na významnou osobnost.

Když se podíváme okolo sebe, kde dnes ještě existuje rodina s mnoha dětmi, nalezneme ji v přísně náboženských křesťanských kruzích, které ze své náboženské nauky získávají cit pro Boží dar, za něž děti považují. Dále ji nalézáme u těch lékařů, kteří mají ještě vnímání pro lidský život a také u duchovně usilujících, kteří se cítí spoluodpovědni za další vývoj lidstva.

Antroposoficky orientovaní budou myslet také na karmické vztahy, které jsou spojeny s počítím, ale zabráněním početí budou přerušeny. Již při vytváření duchovního zárodku v devachanu se bere do úvahy karmické pouto, které jsme v minulém životě navázali se svým budoucím bližním. R. Steiner k tomu mj. řekl:

:

„A formujete dokonce... své tělo... podle toho, jak vás vaše karma •vedla dohromady s tím či oním člověkem, ... abyste měli tendenci *správným způsobem se s tímto člověkem opět sejit*, abyste s ním vyrovnali karmu...“ (GA 218)

Doba mezi jednotlivými inkarnacemi

(Ihledně doby mezi reinkarnacemi čteme: „Doba mezi inkarnacemi trvá... tak dlouho, jak člověk potřebuje k vybudování *svého nového praobrazu*. Je-li vybudován, pak má tento praobraz, jenž je vlastním člověkem samotným, pokaždé impuls k opětovnému objevení se na Zemi. Na Zemi opět přijdeme teprve poté, *když se na ní můžeme naučit něčemu novému*, proto je časový prostor mezi ztělesněními tak velký... Na Zemi nevstoupíme ani dvakrát, aniž bychom naučili něčemu novému. Ve světě je vše ve vývoji. Vývoj však znamená to nové později zpracovat a prožít.“ (GA 111)

Zde je naznačen ještě jiný aspekt: „A nyní člověk vstupuje do devachanu, kde se v duchovním světě připravuje na nový budoucí život. Zde žije s duchovními událostmi a bytostmi, *až je opět povolán* do fyzického světa, ať již proto, že to jeho karma tak určuje, nebo proto, *že ho bude potřeba ve fyzickém světě*.“ (GA 109)

Karmické vztahy významných individualit

U velkých osobností se vlastně nerealizuje pouze individuální karma. Nutnost inkarnace určité individuality může mít také všelidský aspekt, jak líčí R. Steiner na příkladu Goethova Fausta:

„Nyní tedy můžeme nastolit otázku: vytvořil Goethe Fausta nebo vůbec to, co představuje jeho životní dílo, pouze ze své svobody, nebo zde je bezpodmínečná nutnost? Vzhledem k tomu, *jaké impulsy přišly z duchovního do fyzického světa skrze Goetheho*, byla v kulturním vývoji, do něhož Goethe vstoupil, prázdnota. A vývoj opravdu probíhá ve vlnách:

prázdnota - nejvyšší naplnění - odliv a opět prázdnota. Potom může vstoupit nové... Pokud konáme světodějinně nezbytné věci z pochopení, pak jde o největší svobodu!“ Pomysleme také na jiný konkrétní případ, na světodějinný význam tisícileté spolupráce ve vztahu učitel-žák (podle GA 126, jakož i E. Bock). V Babylonu byl okolo 2100 př. Kr. vysoce zasvěcený Eaba- ni (Iabani) učitelem, rádcem a přítelem krále Gilgameše, biblického Nimroda. Individualita, která tak moudře působila jako Eabani, se opět vtělila jako velký řecký filosof Aristoteles (384-322), nejúplnějším starověkým myslitelem, jenž myšlení prožil jako originální lidskou sílu. Jak známo, byl učitelem Alexandra Velikého (356-336/323), učil jej, když byl mladý. Tento makedonský král Alexandr však byl jen dalším vtělením krále Gilgameše. Tak se učitel a žák opět spojili, aby uskutečnili světodějinnou nutnost. Neboť bez filosofa Aristotela by král Alexandr nemohl naplnit své osudové poslání.

Nebo vzpomeňme na Pestalozziho (GA 236), kterého jako ošetřovatele a vychovatele osudově potkaly děti, bývalí otroci, na něž dohlížel před téměř 2000 lety v stříbrných dolech u Athén (v 1. stol. př. Kr.), a sice z příkazu přísného nadřízeného. Tehdy stál uprostřed mezi svými otroky a nadřízeným, pomáhal jim a působil jako vyvažující síla. Individualita tohoto nadřízeného se znovu inkarnovala jako úředník obce, který měl velké potíže s ostatními členy obce, jimiž byli převážně oni tehdejší otroci. A opět musel bývalý dozorce otroků obětavě pomáhat, nyní jako žena tohoto úředníka obce. Obětavou lásku a pedagogickou moudrost vyvinula tato individualita během tří inkarnací, jak sdělil R. Steiner; v té poslední ji v pozemském zjevu máme před sebou v osobnosti známého pedagoga Johanna Heinricha Pestalozziho (1746-1827). Úzké karmické vztahy však musely existovat také mezi někdejším dozorcem otroků a jeho nadřízeným, protože se v 9. století opět potkali jako manželé.

O jedné ještě dřívější inkarnaci Pestalozziho R. Steiner řekl: „Zde máme jednu duši - zprvu jsem ji našel v jakési kněžské funkci ve starých mystériích. Byl to jakýsi druh kněžského poslání: ne snad vedoucí kněz na prvním místě, ale kněz, který svou pozicí v mystériích dokázal vzdělávat duše na vysokém stupni. V tehdejší inkarnaci to byla ušlechtilá osobnost, plná dobra, která se k tomu vyvinula právě skrze mystéria.“

(GA 236) Vidíme, že bylo třeba nejméně čtyř inkarnací, aby došlo k dozrání osobnosti jako Pestalozzi, osobnosti, která snad byla již ve vzdálené inkarnaci schopna kněžské služby.

Karmické spojení mezi matkou a dítětem

A nakonec můžeme také přemýšlet o příkladu karmického spojení mezi matkou a dítětem, o Mathildě z Canossy, jejíž hrad se stal známým mj. díky tzv. kajícímu pochodu *Jindřicha IV.* (1077), a která byla dcerou markraběnky *Beatrix*. A žádný div, že se povídalo o jejich skvělých duchovních darech a vysokém vzdělání. Neboť podle R. Steinera (GA 236) byla *Mathilda z Canossy* opětovným vtělením *Tacita* (55-120), jenž našel přítele a obdivovatele v *Pliniovi* mladším (62-113). Tento *Plinius* byl potom o tisíc let později markraběnkou *Beatricí*, Mathildinou matkou. Blízké přátelství v minulém životě je tak opět spojilo v příbuzenském poměru matky a dcery. A v 19. stol. se tato matka *Beatrix* opět vtělila jako německý historik umění a literatury *Hermann Grimm* (1829-1901) a dcera *Mathilda* jako americký spisovatel *Ralph W. Emerson* (1803-1882).

„V jeho obdivu vůči *Emersonovi* a v celém způsobu, jak se *Herrmann Grimm* setkal s *Emersonem*, nacházíme opět vztah mladšího *Plinia* s *Tacitem*.“ *Hermann Grimm* se s americkým spisovatelem a myslitelem, narozeným v Bostonu, setkal v *Itálii* (podle R. Steinera v GA 236).

Tak se nemusíme jen jednoduše někde narodit, ale také musíme umět vnést do pozemského života intence, které nám pak umožní setkání s někdejšími partnery v minulém životě skrze duchovní zájmy a tím i vzájemnou přitažlivost.

Má tomu být tedy skutečně tak, že tyto karmické vztahy platí jen pro osobnosti, které se z všeobecného lidstva nějak vyjmají, ne však pro lidové vrstvy, jak zní častá námitka proti obecné platnosti těchto karmických zákonitostí? Ale jak ukazují příklady a také v úvodu již přinesený citát W. zur Linden, „z každého dítěte, které se narodí, by se mohla vyvinout individualita (v osobnost), která lidstvu pomůže rozhodujícím způsobem vpřed a ukáže mu novou cestu k světlému

vzestupu ze současné temnoty“; my přece nemůžeme vůbec vědět, pro koho tyto karmické zákonitosti neplatí.

Početí z anhtroposofického hlediska

Ostatně stále narážíme na představu, že po každém koitu v době uvolnění vajíčka následuje početí, asi jako u krávy po každém pokrytí. Tak tomu ale vůbec není, jak ukazuje čistě vnější pozorování. Může uplynout mnoho let, než dojde k početí, přičemž určitou roli může hrát přetěžování ženy v zaměstnání. Mezi jednotlivými porody mohou také v normálních případech ležet roky a mezitím k žádnému početí nedojde.

Z anhtroposofického hlediska může dojít k početí jen tehdy, když se některá individualita chce vtělit. Pojetí, podle něhož po každém koitu¹ v čase mezi 48 hodinami před uvolněním vajíčka a 12 hodinami po uvolnění dochází k početí, je zřejmě svévolně vyvozeno ze způsobu, jakým se tam popisuje koitus, jeho následky a jak jim zabránit.

Jsou ženy, které porodí mnoho dětí za sebou, jako by měly tělesnou konstituci charakterizovou náklonností k porodu. Mnohý lékař s hrůzou pomyslí na nesnáze, do nichž se taková žena občas dostane. Mnohonásobné porody se jeví jako bez zábran probíhající přírodní událost. Odmítané dětské duše jsou možná z nouze vedeny právě k těmto matkám s dobrou schopností rodit, aby vůbec mohly uskutečnit svoji inkarnaci, a tyto matky by jinak neměly tak mnoho dětí. Možná se v tom projevuje bující chaos. Nebo je to do určité míry alespoň částečně zakotveno v karmě takové matky, aby měla tolik dětí. Možná je to při vši prostotě vnější životní situace přece jenom dobrá matka, která se tu hledá. Možná ... Ale jako vždy, také zde bychom měli nejdříve přesně poznat jednotlivé případy formou obsáhlé biografie, abychom měli tušení o pozadí takových jevů a teprve potom případně došli k rozumnému úsudku.

Při všech těchto úvahách je nám ale stále jasnější, jak je důležité vyjadřovat se o duchovním obraze člověka, abychom probudili cit k

¹ Podle učebnice „Biologie člověka“ pro 9. třídu od Ernsta W. Bauera, kapitole „Pohlavní styk a rozmnožování“ (pozn. aut.)

vytvoření si představy o tom, odkud individualita vlastně přichází a jak dosáhne inkarnaci.

Vztah karmy a tzv. náhody

Mnohdy se domníváme, že nehody a válečné události nastávají v životě náhodou. Přesto to však nejsou pouze náhody, které vtělenou individualitu nepostihují nepředvídatelně, ale objevují se s ohledem na karmu, která byla zvolena pro další inkarnaci. Zda někoho kulka trefí nebo ne, je „samozřejmě karma“ (R. Steiner). Před autonehodou také můžeme být zachráněni zvláštním způsobem, který velmi zřetelně dává najevo zásah mocností řídicích osud. Co nemá být, tomu zřejmě duchovní mocnosti zabrání.

Ale když individualita najde bránu k inkarnaci zavřenou, zabrání-li rodiče svévolně početí, to je úplně jiný případ. Smíme bezdůvodně zasáhnout a zabránit početí? Také lékař se musí vždy pokusit o léčení, ačkoli si myslí, že život již nemůže zachovat. Již proces léčby, o nějž se pokusí, má karmické následky pro příští pozemský život. Zajisté, máme sami vzít do rukou osudy světa. Ale k tomu by bylo potřebné pochopení minulých a také budoucích nutností.

Existují ovšem i zcela jiné faktory, které inkarnaci individuality zatíží problémy navzdory všem zákonitým předpokladům, a které nejdou na konto osobního zásahu rodičů, ale jsou podmíněny všeobecnými vlivy prostředí. Jedná se o účinek radioaktivního záření na dědičnou výbavu, což je problém, jemuž chceme věnovat zvláštní kapitolu.

Max Hoffmeister